

Ladder voor duurzame verstedelijking

Crematorium Doesburgseweg 16, Zevenaar

projectnummer 0437443.100
definitief
13 mei 2019

Ladder voor duurzame verstedelijking

Crematorium Doesburgseweg 16, Zevenaar

projectnummer 0437443.100

definitief revisie 02
13 mei 2019

Auteurs

Wout Berkers

Opdrachtgever

Van Vugt Bouwadvies B.V.
Koningsweg 5 e
6942 NV DIDAM

datum vrijgave
13-05-2019

beschrijving revisie 02
definitief

goedkeuring
Jeroen Eskens

vrijgave

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Ladder voor duurzame verstedelijking	2
1.3	Onderzoeksvragen	2
1.4	Leeswijzer	3
2	Uitgangspunten onderzoek	4
2.1	Projectbeschrijving	4
2.2	Locatieprofiel	5
2.3	Verzorgingsgebied	5
2.4	Trends en ontwikkelingen	9
3	Behoefte	11
3.1	Crematievraag	11
3.2	Aanbod	13
3.3	Crematiebehoefte	15
3.4	Ruimtelijk-economische effecten	16
3.5	Conclusie	17
4	Duurzame verstedelijking	18
4.1	Bestaand stedelijk gebied	18
4.2	Motiveren uitbreiding bestaand stedelijk gebied	18
4.3	Conclusie	20
5	Conclusie	21
	Bronnenlijst	22
	Bijlage 1: Indexcijfer sterftekans ten opzichte van het landelijk gemiddelde	23
	Bijlage 2: Bevolkingsprognose 2020-2030 binnen het verzorgingsgebied	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Haagen uitvaartverzorging is voornemens aan de Doesburgseweg 16 in Zevenaar een nieuw crematorium te realiseren. De locatie betreft een oude bedrijfslocatie van Liander met omliggende agrarische gronden nabij de op- en afrit van de A12 ten noorden van Zevenaar. Het projectgebied heeft op dit moment de bestemming 'Bedrijf' ter plaatse van het perceel van Liander en de bestemming 'Agrarisch' op de omliggende agrarische gronden. De gemeente Zevenaar heeft aangegeven in principe medewerking te verlenen aan het initiatief, mits wordt voorzien in een goede ruimtelijke onderbouwing. Onderdeel van deze ruimtelijke onderbouwing is onder andere een toets aan het relevante beleid.

Figuur 1: Projectlocatie

Bron: Globespotter, bewerkt door Antea Group

De ontwikkeling van het crematorium betreft 'een nieuwe stedelijke ontwikkeling'. Hierdoor is conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) een toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking in de orde. Adviesbureau Van Vugt begeleidt namens Haagen uitvaartverzorging deze juridisch-planologische procedure en heeft aan Antea Group gevraagd een onderbouwing van de Ladder voor duurzame verstedelijking te verzorgen.

1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

De Ladder voor duurzame verstedelijking (artikel 3.1.6 van het Bro) is een instrument voor efficiënt ruimtegebruik. Het bevoegd gezag moet voldoen aan een motiveringsvereiste als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt. Een onderzoek naar de behoefte heeft slechts tot doel na te gaan of een ruimtelijke ontwikkeling c.q. de vestiging van een dienst in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Concreet betekent dit dat met betrekking tot de economische behoefte, de marktvraag of de beoordeling van de mogelijke of economische gevolgen van die vestiging ruimtelijke effecten (bijv. leegstand) relevant zijn. Artikel 3.1.6. lid 2 van het Bro luidt als volgt:

“De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.”

Dat betekent: eerst bepalen of een nieuwe ontwikkeling een nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft, vervolgens kijken of er vraag is naar een bepaalde nieuwe ontwikkeling, en daarna analyseren of het bestaande stedelijk gebied of bestaande bebouwing kan worden hergebruikt.

Relevantie voor crematorium Doesburgseweg 16

Onder een nieuwe stedelijke ontwikkeling wordt verstaan: *‘ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen’*.

In het Bro is geen ondergrens voor de minimale omvang van een nieuwe stedelijke ontwikkeling vastgelegd. Of er sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van de ontwikkeling in relatie tot de omgeving. Het gaat hierbij zowel om fysiek ruimtebeslag als de wijziging of toevoeging van functies. Als gevolg van de ontwikkeling neemt het bebouwd oppervlak toe van ca. 752 m² tot 1.326 m². Tevens wordt de functie crematorium mogelijk gemaakt. Ingevolge jurisprudentie is hierdoor sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling die getoetst moet worden aan de Ladder.

1.3 Onderzoeksvragen

De onderbouwing van de Ladder vindt plaats aan de hand van de onderstaande *hoofdvraag*:

Wat is de crematiebehoefte waarin het beoogde crematorium ter plaatse van Doesburgseweg 16 voorziet en in hoeverre is de deze behoefte op te vangen binnen het bestaand stedelijk gebied?

Deelvragen:

1. Wat is de afbakening van het verzorgingsgebied?
2. Wat zijn de lokale en regionale vraag- en aanbod verhoudingen?
3. Wat is de kwantitatieve en kwalitatieve crematiebehoefte in het relevante verzorgingsgebied?
4. In hoeverre kan de crematiebehoefte worden voorzien op locaties gelegen in het bestaand stedelijk gebied?

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de uitgangspunten van dit onderzoek. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de kwantitatieve en kwalitatieve crematiebehoefte. Hierna wordt in hoofdstuk 4 onderzocht in hoeverre de behoefte kan worden voorzien in bestaand stedelijk gebied. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 samenvattend een onderbouwing van de Ladder voor duurzame verstedelijking opgesteld.

2 Uitgangspunten onderzoek

Een ladderonderbouwing heeft doorgaans als scope de termijn van een bestemmingsplan (10 jaar). Vergunningverlening voor het crematorium is voorzien medio 2019, realisatie en in gebruikname wordt verwacht in 2020. De behoefte wordt derhalve bepaald voor de periode 2020-2030. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de relevante onderzoekskaders in deze planhorizon. Dit betreft een beschrijving van het project en de locatie, een afbakening van het verzorgingsgebied en de relevante trends en ontwikkelingen in de branche.

2.1 Projectbeschrijving

Het bestaande bedrijfsperceel wordt getransformeerd tot een nieuw (energieneutraal) crematorium. Het terrein wordt tevens voorzien van een columbarium en kan gebruikt worden voor as-bestemming. Met de realisatie van een crematorium op deze locatie wordt voor een deel van de regio Liemers (omgeving Zevenaar-Montferland-Doesburg-Duiven-Westervoort) tegemoetgekomen aan de sterk toenemende voorkeur voor cremen en de vraag van nabestaanden naar een dergelijke kleinschalige voorziening in de eigen woonomgeving.

Figuur 2: Inrichtingsplan crematorium Doesburgseweg 16 Zevenaar

Bron: Van Vugt bouwkundig teken- en adviesbureau

Haagen uitvaartverzorging heeft maar één hoofddoel. Het verzorgen van intieme en waardige uitvaarten, tegen zo laag mogelijke kosten.

Daarnaast is het aanleggen van een as-bestemmingsterrein voor het verstrooien van de as alleen mogelijk op een groot oppervlak. Dit in verband met de grafrust van minimaal 10 jaar en de eisen die daaraan gesteld worden in het kader van het milieu. Om respectvol te verstrooien en verontreiniging en verplichte sanering te voorkomen wil Haagen uitvaartverzorging eeuwigdurende grafrust realiseren. Dit kan alleen indien er minder dan 90 verstrooiingen per jaar per hectare plaatsvinden. Dit brengt met zich mee dat de locatie van voldoende omvang moet zijn om zowel het crematorium met bijbehorende voorzieningen als het as-bestemmingsterrein te kunnen realiseren.

2.2 Locatieprofiel

Bij de locatiekeuze voor een nieuw crematorium volgens het concept dat Haagen uitvaartverzorging voor ogen heeft spelen drie aspecten een grote rol:

1. Respectvolle, sfeervolle en rustige omgeving;
2. Voldoende ruimte, onder meer vanwege het as-bestemmingsterrein en bijzettingmogelijkheden.
3. Een locatie waar weinig overlast voor de omgeving te verwachten is.

Voorafgaand aan de verdere uitwerking van het ontwikkelingsplan heeft een uitvoerige inventarisatie van mogelijke locaties in Zevenaar plaatsgevonden. De locatie aan de Doesburgseweg 16 was om de volgende redenen de beste keuze:

- Deze locatie ligt zeer centraal in de omgeving en aan een doorgaande weg.
- De locatie is zeer goed bereikbaar vanuit alle richtingen en de rouwstoeten gaan meer in het dagelijkse verkeer op dan bij de andere locaties.
- Het perceel heeft een dusdanige omvang dat de bebouwing op gaat in de omgeving (landschappelijk ingepast) en er voldoende ruimte is voor een as-bestemmingsterrein met bijzettingmogelijkheid.
- In de omgeving zijn weinig omwonenden die eventuele overlast kunnen ervaren.
- Het betreft een transformatie van een bestaand leegstaand bedrijfsperceel. Dit is een vorm van duurzaam ruimtegebruik.

2.3 Verzorgingsgebied

De behoeftebepaling van de ladder vraagt om een duidelijke afbakening van het verzorgingsgebied:

Wanneer sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling, moet de toelichting van het bestemmingsplan een beschrijving van de behoefte aan de functie die mogelijk wordt gemaakt bevatten. De behoefte moet worden bepaald binnen het ruimtelijk verzorgingsgebied van de functie. De aard en omvang van de ontwikkeling zijn leidend voor het schaalniveau waarop de ruimtebehoefte moet worden afgewogen.

Afstand is de meest primaire factor voor het bepalen van een locatiekeuze van een crematorium, daarna volgen kwalitatieve aspecten zoals faciliteiten en de omgeving. De meest gebruikte

afbakening voor het primaire ruimtelijk verzorgingsgebied van crematoria in een kwantitatieve marktanalyse voor crematoria is een straal van 15 kilometer rondom het betreffende crematorium.

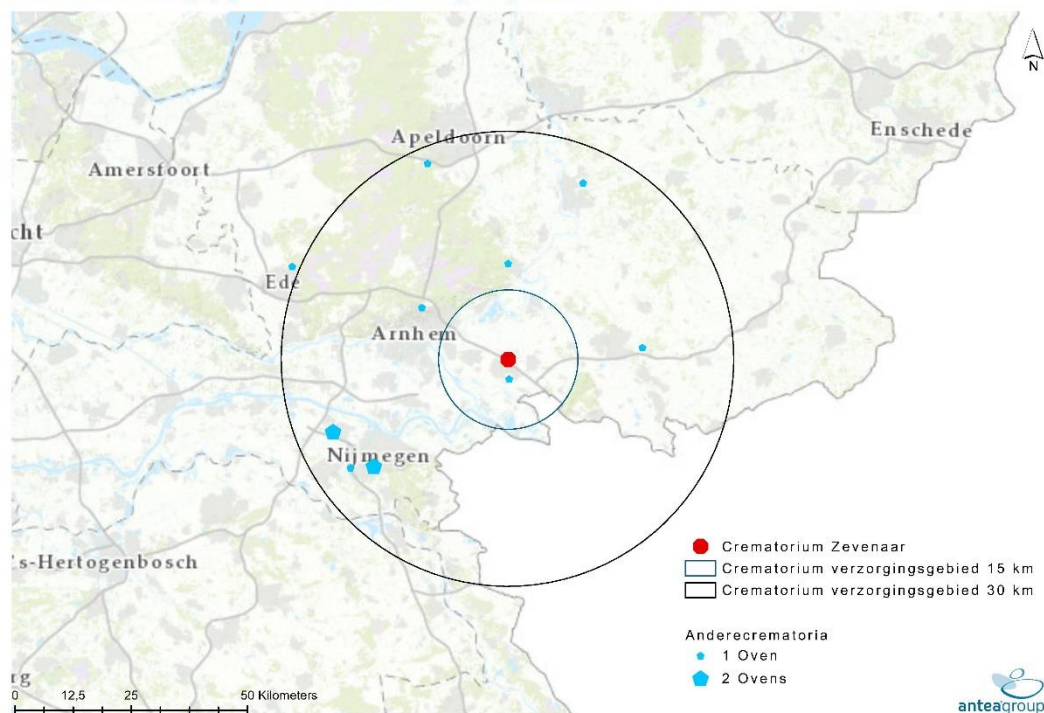
Ieder crematorium heeft een eigen ruimtelijk verzorgingsgebied van circa 15 kilometer. Derhalve overlappen de verschillende verzorgingsgebieden met elkaar. Deze overlap vindt plaats met ieder crematorium dat is gelegen binnen 30 kilometer afstand van de Doesburgseweg 16. Dit heeft tot gevolg dat de crematoria binnen 30 kilometer afstand (potentieel) concurreert met het beoogde crematorium aan de Doesburgseweg 16.

Lopende ontwikkelingen:

Formeel is in het kader van de Ladder enkel de harde plancapaciteit, in de vorm van een vastgesteld bestemmingsplan, relevant. Lopende ontwikkelingen, de zogenaamde zachte planvoorraad, hoeven formeel niet te worden meegenomen in de analyse. Op verzoek van de gemeente Zevenaar en de provincie Gelderland worden voor de volledigheid worden twee lopende ontwikkelingen wel meegenomen in dit onderzoek:

- Naast onderhavige ontwikkeling verleent de gemeente Zevenaar binnen haar gemeente in principe medewerking aan een crematorium aan de Babberichseweg 4. In de omgevingsvergunning van dit initiatief is bepaald dat maximaal 500 crematies per jaar plaatsvinden op deze locatie.
- Aan de Zeddamseweg 17 in Etten (gemeente Oude IJsselstreek) loopt het initiatief voor crematorium De Wetering. Voor dit crematorium wordt uitgegaan van 3 crematies per dag / 900 per jaar (bron: nieuwsbericht de Gelderlander).

Figuur 3: Aanbod crematoria in het relevante verzorgingsgebied
Aanbod relevant verzorgingsgebied crematorium Doesburgseweg 16 Zevenaar

Bron: LVC, bewerkt door Antea Group

Binnen het totale verzorgingsgebied van het crematorium aan de Doesburgseweg in Zevenaar zijn 9 crematoria gevestigd. In dit onderzoek wordt het aanbod in de gemeente Ede eveneens meegenomen. Dit crematorium is gelegen op meer dan 30 kilometer afstand, maar is vanwege de ruimtelijke spreiding van de voorzieningen wel relevant. Het aantal relevante crematoria bedraagt dus 10 voorzieningen.

Het primaire verzorgingsgebied van het crematorium, een straal van 15 kilometer, is één crematorium gevestigd. Dit betreft het initiatief aan de Babberichseweg 4. Zes van de tien crematoria zijn gevestigd aan de rand van het verzorgingsgebied. Het is zeer onwaarschijnlijk dat deze crematoria een relatie hebben met Zevenaar e.o.

Grensregio

Naast de Nederlandse markt is het in de grensregio's algemeen bekend dat steeds meer Duitsers kiezen er voor om in Nederland gecremeerd te worden. Er zijn op dit moment maar enkele, kleinschalige crematoria in het Duitse grensgebied aanwezig, maar hier ontbreken voorzieningen zoals een grote aula, rouw- of koffiekamers. Naast voorzieningen speelt ook afstand een grote rol. De dichtstbijzijnde volwaardige crematoria zijn gelegen op circa één uur reistijd (ongeveer 120 kilometer) van de Nederlands-Duitse grens bij Zevenaar. Daarnaast is wetgeving een aanvullende factor. In Duitsland mag de as van een in Duitsland gecremeerde overledene niet mee worden gegeven aan de familie. De as moet verplicht worden begraven of uitgestrooid op een strooiveld. Duitsers die de as van een overledene graag mee naar huis nemen laten een crematie in Nederland uitvoeren.

Tabel 1: Inwoners marktgebied Duitsland

Gemeente	Inwoners
Bedburg-Hau	12.792
Emmerich am Rhein	30.279
Goch	33.804
Kalkar	13.943
Kleve	48.804
Kranenburg	10.599
Rees	21.244
Udem	8.286
Isselburg	10.716
Totaal	190.467

Bron: Information und Technik Nordrhein-Westfalen

Duitse gemeenten die zijn gelegen binnen 30 kilometer afstand van Zevenaar zijn derhalve in dit onderzoek eveneens meegenomen. Het aantal inwoners in dit gebied bedraagt 190.467. In

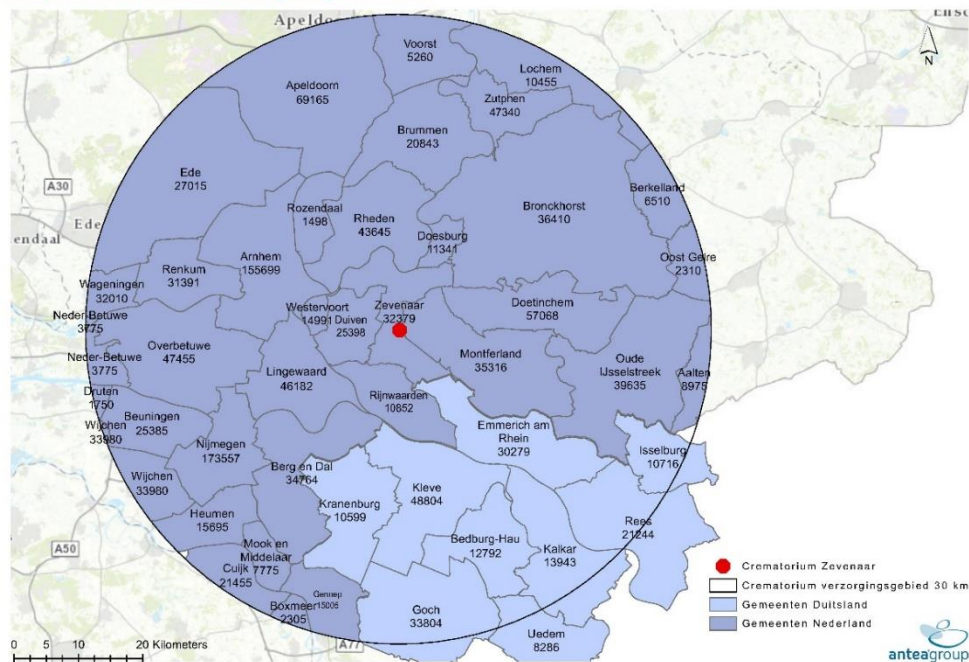
hoeverre deze personen georiënteerd zijn op een crematorium in Zevenaar is niet met zekerheid vast te stellen en is bovendien onder andere afhankelijk van de marketingstrategie van de Nederlandse crematoria.

Marktpotentieel

In het totale marktgebied van het crematorium in Zevenaar wonen circa 1.345.050 personen. In de periode tot 2020-2030 neemt dit aantal toe tot naar verwachting 1.357.550 personen (zie bijlage 2).

Figuur 4: Marktpotentieel crematorium Zevenaar

Marktpotentieel crematorium Doesburgseweg 16 Zevenaar

Bron: CBS Statline, bewerkt door Antea Group

Het primaire verzorgingsgebied voor het crematorium in Zevenaar is de bevolking binnen een straal van 15 kilometer vanaf het de projectlocatie. Op basis van data van het CBS is op postcodeniveau bepaald (voor de Nederlandse gemeenten) hoe veel inwoners binnen 15 kilometer wonen en tot het primaire verzorgingsgebied behoren.

Tabel 2: inwoners primair verzorgingsgebied (15 km)

Gemeentes Nederland	Aantal inwoners
Zevenaar	32.325
Westervoort	14.980
Rozendaal	1.495
Rijnwaarden	10.840
Rheden	43.615
Overbetuwe	9.950
Oude IJsselstreek	425

Montferland	34.860
Lingewaard	46.130
Kranenburg	10.599
Kleve	48.804
Emmerich am Rhein	30.279
Duiven	25.385
Doetinchem	44.575
Doesburg	11.330
Brummen	810
Bronckhorst	8.815
Berg en Dal	10.725
Arnhem	141.970
Subtotaal	438.230
Duitse gemeentes	
Kranenburg	10.599
Kleve	48.804
Emmerich am Rhein	30.279
Totaal	527.912

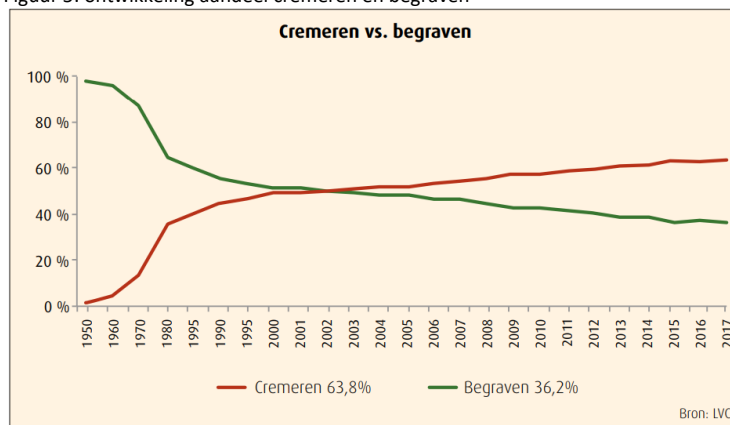
Bron: CBS Statline, Information und Technik Nordrhein-Westfalen, bewerkt door Antea Group

Het aantal inwoners binnen de marktgebied bedraagt circa 528.000 inwoners. Hiervan zijn er 438.320 woonachtig in Nederland. Binnen dit gebied is nog geen ander crematorium gevestigd. Wel wordt naar verwachting het crematorium aan de Babberichseweg in Zevenaar hierbinnen gerealiseerd.

2.4 Trends en ontwikkelingen

Aandeel crematies in uitvaartbranche groeit

Figuur 5: ontwikkeling aandeel cremen en begraven

Bron: LVC

- Het crematiepercentage in Nederland stijgt gestaag. Anno 2018 was het aandeel crematies binnen de uitvaartbranche 65,3% van de sterfgevallen.

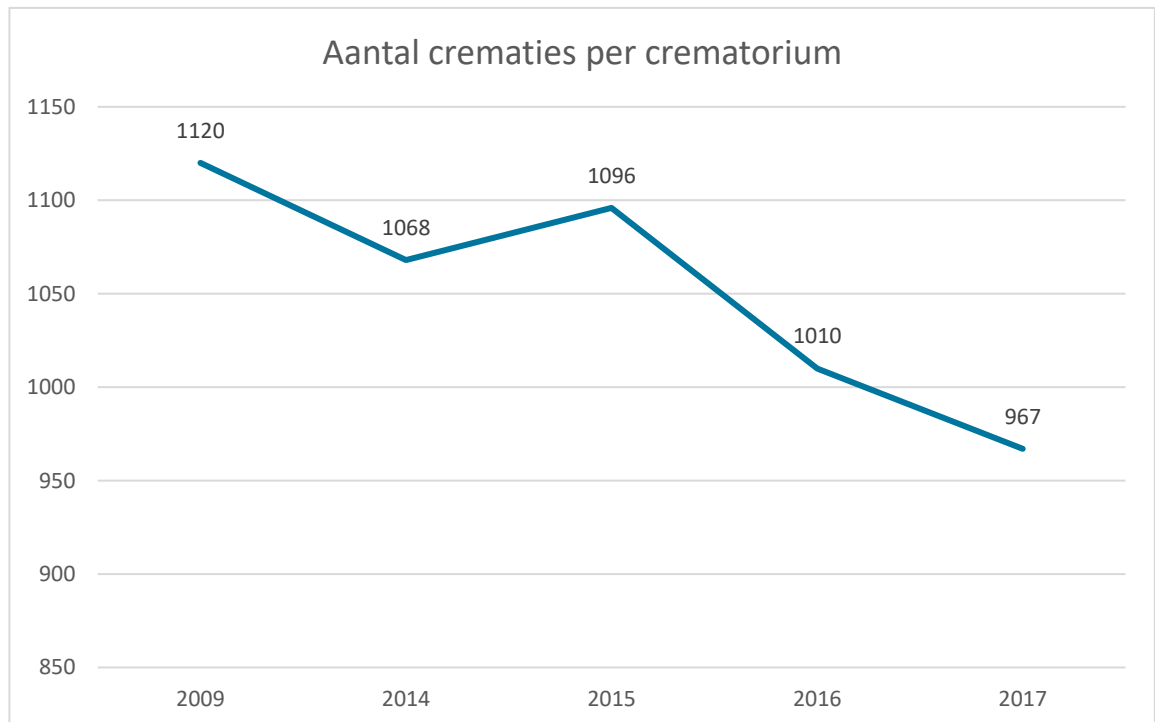
Bedrijfsvoering uitvaartsector

- Het aantal overledenen stijgt tot 2030 jaarlijks met circa 1,5%. Dit zorgt voor voldoende vraag naar diensten van uitvaartondernemingen. Na 2030 blijft het aantal overledenen stijgen, maar vlakt de groei geleidelijk af naar 0,5 tot 1% per jaar.
- Het aantal uitvaartondernemingen is in de afgelopen tien jaar bijna verdubbeld, terwijl het aantal crematoria en mortuaria is toegenomen met 35%.
- De concurrentie in de branche neemt toe, en daarmee de prijsdruk.
- Het aantal eenmanszaken in de uitvaartverzorging is sterk toegenomen.

Het aantal crematies per crematorium neemt af

- Ondanks het groeiend aandeel crematies is in de periode 2009-2017 het aantal crematies per crematorium gedaald van gemiddeld 1.120 per jaar tot 967, een afname van ca. 14%.
- De daling is enerzijds het gevolg van een toenemende concurrentie, anderzijds is dit het gevolg van de verschuiving naar kleinschaligere bedrijfsvoering. Nabestaanden hebben behoefte aan tijd en ruimte.

Figuur 6: Ontwikkeling aantal crematies per crematorium

Bron: Uitvaartmonitor 2018, bewerkt door Antea Group

3 Behoefte

3.1 Crematievraag

De crematievraag kan worden bepaald door het aantal inwoners in het verzorgingsgebied van het crematorium aan de Doesburgseweg in Zevenaar te relateren aan de verwachte oriëntatie op dit crematorium (paragraaf 2.3).

Sterftecijfer

Door de vergrijzing van de bevolking groeit het sterftepromillage de komende jaren. Landelijk wordt de onderstaande groei van het aantal sterfgevallen verwacht voor de periode 2020-2030:

Tabel 3: Prognose ontwikkeling sterftcijfer in Nederland 2020-2030

Jaar	Index
2020	100,0
2021	101,2
2022	102,5
2023	103,7
2024	104,9
2025	106,2
2026	107,5
2027	108,8
2028	110,3
2029	111,7
2030	113,2

Bron: CBS Statline, bewerkt door Antea Group

De ontwikkeling van het landelijk sterftcijfer wordt overgenomen voor het relevante verzorgingsgebied in dit onderzoek. Op basis van cijfers van de GGD is geconcludeerd dat het gemiddelde relatieve sterftcijfer (periode 2013-2016) in de regio nagenoeg op het landelijk gemiddelde lag. Voor de gemeenten in het totale relevante verzorgingsgebied komt het indexcijfer uit op een sterftcijfer 2% onder het landelijk gemiddelde, zie bijlage 1.

Sterftepromillage

De landelijke trend/prognose van het gemiddeld sterftcijfer is zoals hiervoor beargumenteerd maatgevend voor het relevante verzorgingsgebied van het crematorium aan de Doesburgseweg 16 in Zevenaar. De crematievraag wordt bepaald door het aantal overledenen binnen het verzorgingsgebied, het zogenaamde sterftepromillage. Per 1.000 inwoners neemt het gemiddeld sterftepromillage toe van 8,8 tot 9,7 tussen 2018 en 2030.

Tabel 4: Prognose sterftepromillage

Jaar	Sterfteprognose per 1.000 inwoners
2018	8,8
2020	8,9
2025	9,3
2030	9,7

Bron: CBS Statline

In de Duitse grensregio Nordrhein-Westfalen ligt het sterftepromillage¹ per 1.000 inwoners op 11,4. Specifieke gegevens voor de gemeentes in het verzorgingsgebied zijn echter niet te achterhalen. Derhalve wordt het Nederlandse regionale sterftepromillage ook voor de Duitse regio gehanteerd, zodat deze vraag niet wordt overschat.

Ontwikkeling crematievraag

Op basis van cijfers van het LVC kan worden geconcludeerd dat sinds 2000 jaarlijks het aandeel crematies stijgt met gemiddeld 0,9%. Sinds 2010 bedraagt de jaarlijkse groei zelfs gemiddeld 1,05%. Voor de regio waarin het projectgebied zijn geen specifieke openbare cijfers over het crematie aandeel bekend. Algemeen wordt aangenomen dat het crematieaandeel tot een aantal jaar geleden behoorlijk onder het landelijk gemiddelde lag, maar dat deze 'achterstand' in de loop der jaren aanzienlijk is ingelopen². Oorzaken hiervoor zijn bijvoorbeeld ontkerkelijking, het ontlasten van nabestaande van grafonderhoud en de hoge kosten van grafrechten. We gaan er in dit onderzoek van uit dat het vertrekpunt voor de ontwikkeling van de crematievraag het landelijk gemiddelde betreft.

Dit onderzoek geeft een doorkijk naar de crematievraag in 2030. Extrapoleren op basis van de huidige cijfers en regionale verschillen gaat gepaard met onzekerheden, zeker over een langere periode. Daarom hanteren we in deze studie een bandbreedte binnen 3 scenario's. Gelet op de structurele groei van het crematieaandeel in de afgelopen decennia achten wij het gerechtvaardigd ook voor de komende jaren uit te gaan van een groei van het crematieaandeel. We hanteren hierbij de volgende drie groeiscenario's:

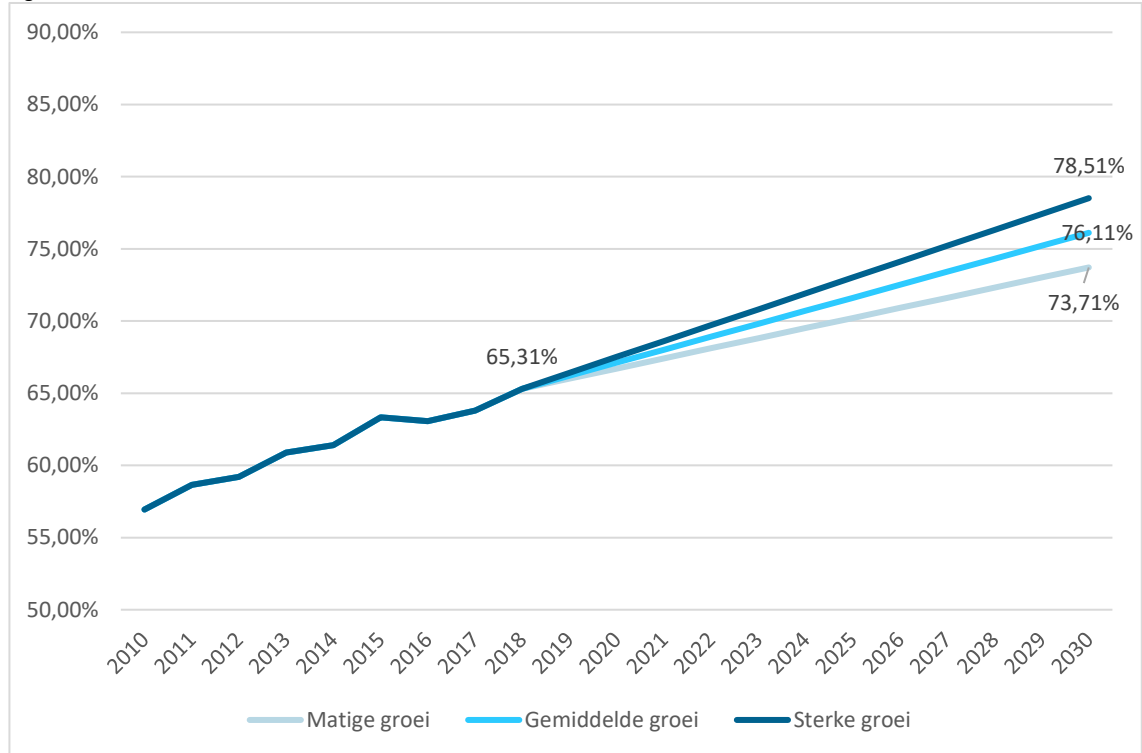
Tabel 5: Groeiscenario's crematieaandeel

Scenario	Jaarlijkse groei crematieaandeel
Gematigde groei	0,7%
Gemiddelde groei	0,9%
Sterkte groei	1,1%

¹ <https://www.it.nrw/sterbehaeufigkeit-2017-nach-altersgruppen-und-geschlecht-959>

² 'GUV Uitvaartverzorging: Achterhoekers kiezen steeds vaker voor crematie', 25-02-2015

Figuur 7: Groeiscenario crematieaandeel

Bron: LVC, bewerkt door Antea Group

In het gematigde groeiscenario neemt het crematieaandeel in de periode 2018-2030 toe van 65,31% tot 73,7%, in het gemiddelde groeiscenario tot 76,11% en in sterke groeiscenario tot 78,51%.

3.2 Aanbod

Benchmark

Tabel 6: Benchmark aanbod crematoria

Indicatoren/Regio	Nederland	Gelderland	COROP-regio Arnhem/Nijmegen	Regio Liemers
Aantal inwoners 2018	17.181.084	2.060.103	770.830	130.810
Aantal crematoria ³	255	40	15	1
Aantal crematoria per 100.000 inwoners	1,48	1,94	1,95	0,76

Bron: CBS Statline, bewerkt door Antea Group

- In Nederland zijn 255 crematoria gevestigd, wat neerkomt op gemiddeld 1,5 vestigingen per 100.000 inwoners.
- In de provincie Gelderland ligt het aanbod per 100.000 inwoners hoger, op bijna 2 crematoria per 100.000 inwoners.

³ SBI-klasse 96032 Crematoria en Mortuaria

- In regionaal perspectief valt op dat in de COROP-regio Arnhem/Nijmegen, waartoe Zevenaar en een aanzienlijk deel van haar relevante verzorgingsgebied behoort, eveneens een bovengemiddeld aantal crematoria gevestigd is.
- Het aanbod in de regio Liemers, Zevenaar en haar omliggende gemeentes binnen een straal van 15 kilometer, ligt meer dan 50% onder het gemiddeld landelijk aanbod. Dit duidt op een sterk kwantitatief onderaanbod.

Theoretische ovenscapaciteit

In de berekening van het bestaande aanbod dient rekening te worden gehouden met de theoretische ovenscapaciteit c.q. crematiecapaciteit. Voor het crematorium aan de Doesburgseweg 16 gaan we uit van 300 crematies per jaar. Voor de overige crematoria met impact op het relevante verzorgingsgebied hanteren we de gebruikelijke uitgangspunten wat betreft aantal ovens en de theoretische capaciteit per dag en per jaar.

Tabel 7: Indicatieve ovenscapaciteit in het verzorgingsgebied.

Crematorium	Aantal ovens	Capaciteit per dag (5 crematies per oven, tenzij anders bepaald)	Capaciteit per jaar (bij 300 werkbare dagen)
Crematorium Moscawa	1	5	1.500
Yardenhuis van Beuningen	2	10	3.000
Crematorium Dieren	1	5	1.500
Yardenhuis Achterhoek	1	5	1.500
Yardenhuis Ede	1	5	1.500
Crematorium Jonkerbos	2	10	3.000
Crematorium Waalstede	1	5	1.500
Crematorium Heidehof	1	5	1.500
Crematorium De Omarming	1	5	1.500
Lopende ontwikkeling			
Crematorium Babberichseweg 4	1	2*	500
Crematorium De Wetering	1	3	900
Subtotaal	13	60	17.900
Crematorium Doesburgseweg 16	1	1	300
Totaal	14	61	18.200

Bron: bureauonderzoek Antea Group

*In de omgevingsvergunning is bepaald dat per jaar 500 crematies per jaar mogen plaatsvinden. Dit komt theoretisch neer op 1,67 crematies per dag, dit is afgerond op gemiddeld 2 per dag.

Conclusies theoretische ovenscapaciteit bij realisatie crematorium Doesburgseweg 16:

- Het aantal ovens in het relevante marktgebied bedraagt 14.
- De capaciteit per dag is 60 crematies.
- De jaarlijkse capaciteit is **17.900** crematies.
- Binnen het primaire verzorgingsgebied van het crematorium in Zevenaar zijn enkel de geplande crematoria aan de Babberichseweg en in Etten direct concurrerend. De crematiecapaciteit binnen dit gebied is 5 per dag/1.400 per jaar.

Nuanceren theoretische overcapaciteit

Nederland kent momenteel 98 crematoria (aangesloten bij LCV) met daarin circa 130 ovens. De meeste (moderne) ovens hebben een capaciteit van 1.500 crematies per jaar⁴. In Nederland zijn in 2018 153.249 personen overleden, waarvan 65,3% gecremeerd. Het totaal aantal crematies (100.089) betekent een gemiddelde benutting van de overcapaciteit van 51,3%.

De theoretische overcapaciteit wordt niet volledig benut. Dit heeft een aantal oorzaken:

- Marktwerving c.q. groei van het aantal aanbieders.
- Het aantal sterfgevallen wisselt per dag.
- Beperkingen door faciliteiten zoals omvang van de parkeerplaats, of aula.
- Er is enige buffer in de overcapaciteit gewenst voor calamiteiten.
- De wens van de consument is leidend. Niet het beschikbare aanbod, maar de afstand, omgeving en de aanvullende faciliteiten bepalen de werkelijke locatiekeuze. Voor veel mensen is het niet wenselijk om te worden verzocht het crematorium te verlaten omdat een volgende crematie gepland is.

Dit leidt tot de conclusie dat een crematorium de theoretische overcapaciteit niet volledig zal benutten voor een rendabele bedrijfsvoering. Dit sluit aan voorliggend planvoornemen. Haagen Uitvaartverzorging is voornemens om 1 crematie per (werk)dag te verzorgen, wat neerkomt op circa 300 crematies per jaar.

3.3 Crematiebehoefte

Om de behoefte te bepalen wordt de crematievraag geconfronteerd met het crematieaanbod. Voor de periode 2020-2030 is de sterfteprognose in beeld gebracht en gerelateerd aan de scenario's voor de ontwikkeling van de crematievraag. Dit resulteert in een bandbreedte voor de verwachte crematievraag. Het aanbod is in paragraaf 3.2 in beeld gebracht.

Tabel 8: Crematiebehoefte 2020-2030 relevant marktgebied

Crematievraag									
Jaar	Inwoners	Sterfte promillage	Sterfte prognose	Matige groei per dag	Matige groei per jaar	Gemiddelde groei per dag	Gemiddelde groei per jaar	Sterke groei per dag	Sterke groei per jaar
2018	1.345.056	8,7	11.702	25	7.643	25	7.643	25	7.643
2020	1.346.384	8,9	11.983	27	7.994	27	8.042	27	8.090
2025	1.355.125	9,3	12.603	29	8.848	30	9.025	31	9.201
2030	1.357.557	9,7	13.168	32	9.706	33	10.022	34	10.338

Bron: CBS Statline, LVC en provinciale bevolkingsprognoses

- In de periode tot 2030 neemt de crematiebehoefte toe. In het matige groeiscenario gaat het om 32 crematies per dag en 9.706 per jaar. In het sterke groei scenario zijn dit 34 crematies per dag en 10.338 per jaar.
- Er is een theoretische overcapaciteit. In de huidige situatie bedraagt de theoretische overcapaciteit 35 crematies per dag ofwel circa 10.250 crematies per jaar. Dit komt neer op bijna 7 ovens. In de periode 2020-2030, na realisatie van dit crematorium, neemt de

⁴ 5 per dag, uitgaande van 300 werkdagen per jaar

theoretische overcapaciteit af naar 27 tot 29 per dag en 7.862 tot 8.494 per jaar (ongeveer 5 á 6 ovens).

- De crematiebehoefte groeit veel sterker dan het aanbod. In de periode 2020-2030 neemt de crematievraag in het verzorgingsgebied naar verwachting toe met 27% tot 35%. Door de realisatie van het crematorium aan de Doesburgseweg neemt de theoretische capaciteit toe met 1,7% en het aantal vestigingen met 10%.
- In de huidige situatie (2018) wordt de ovenscapaciteit in het markgebied voor 42,7% benut met crematies afkomstig uit deze regio. Bij realisatie van het crematorium aan de Doesburgseweg (verwacht in 2020) wordt de ovenscapaciteit in het verzorgingsgebied voor 53,3% tot 56,8% benut. Dit is boven het landelijk gemiddelde (51,3%).

Daarnaast hebben we nog ingezoomd op het primaire verzorgingsgebied van het crematorium in Zevenaar.

Tabel 8: Crematiebehoefte 2020-2030 verzorgingsgebied Zevenaar

Crematievraag									
Jaar	Inwoners	Sterfte promillage	Sterfte prognose	Matige groei per dag	Matige groei per jaar	Gemiddelde groei per dag	Gemiddelde groei per jaar	Sterke groei per dag	Sterke groei per jaar
2018	527.912	8,7	4.593	10	3.000	10	3.000	10	3.000
2020	527.182	8,9	4.692	10	3.130	10	3.149	11	3.168
2025	527.724	9,3	4.908	11	3.446	12	3.514	12	3.583
2030	531.912	9,7	5.160	13	3.803	13	3.927	14	4.051

Bron: CBS Statline, LVC en provinciale bevolkingsprognoses

- Ook in het specifieke marktgebied van een crematorium van Zevenaar neemt in de periode tot 2030 de crematiebehoefte toe. De huidige crematievraag is 10 per dag en 3.000 per jaar. In het matige groeiscenario neemt dit toe tot 13 crematies per dag en circa 3.800 per jaar. In het sterke groei scenario zijn dit 14 crematies per dag en 4.050 per jaar.
- Binnen dit specifieke verzorgingsgebied is sprake van onderaanbod. In het verzorgingsgebied (zone van 15 km) van Zevenaar zijn op dit moment 0 crematoria gevestigd. Om binnen het verzorgingsgebied aan de behoefte te kunnen voldoen zijn 2 á 3 ovens benodigd. In de praktijk betekent dit dat in de huidige situatie moet worden uitgeweken naar crematoria op groter(ere) afstand. Na realisatie van de 3 lopende ontwikkelingen wordt theoretisch in voldoende crematiecapaciteit voorzien.

3.4 Ruimtelijk-economische effecten

Het doel van de Ladder voor duurzame verstedelijking is het voorkomen van 'bouwen voor leegstand'. De Ladder strekt er daarom niet toe concurrentie verhoudingen te reguleren, maar leegstand te voorkomen en het voorzieningenaanbod van inwoners op peil te houden. Gelet op de bovenstaande bevindingen en ontwikkelingen in de markt worden negatieve ruimtelijk-economische effecten niet verwacht:

- Het verzorgingsgebied heeft een beduidend lager aanbod crematoria dan gebruikelijk. Naar verwachting bedienen bestaande crematoria in de verdere omgeving een groter aantal inwoners dan gebruikelijk en noodzakelijk voor een haalbare bedrijfsvoering.

- Het zwaartepunt van de behoefte/marktruimte schuilt in de directe nabijheid van Zevenaar. Hier is het aanbod op dit moment zeer beperkt.
- Er is nu conform de methodiek van de Ladder gekozen voor een planhorizon van 10 jaar. Gelet op de structurele groei van het aandeel crematies én het aantal sterfgevallen zal ook in de periode na 2030 het aantal crematies (fors) toenemen.
- De groeiende vraag van het aantal crematies overstijgt de gevolgen van het groeiende aantal crematoria. Er zijn geen gevallen bekend van crematoria die uitsluitend vanwege een toename van de concurrentie in de regio een faillissement hebben aangevraagd. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat dergelijke gevolgen zich bij vestiging van het crematorium aan de Doesburgseweg wel zullen voordoen.
- Door de kleinschaligheid van het beoogde crematorium (één uitvaart per dag) neemt de capaciteit in het verzorgingsgebied toe met slechts 1,7%. Deze zeer beperkte toename zal naar verwachting geen noemenswaardige negatieve effecten hebben op de vitaliteit van de bestaande voorzieningen.
- Mocht tegen de verwachting in een crematorium het hoofd niet meer boven water kunnen houden dan heeft dit door het toegevoegde aanbod in Zevenaar geen negatieve effecten op de compleetheid van het voorzieningenaanbod op aanvaardbare reisafstand.

3.5 Conclusie

Uit het onderzoek blijkt dat het crematorium in Zevenaar voorziet in een behoefte. In het relevante marktgebied neemt de crematievraag sterk toe. Het aanbod in de directe omgeving van Zevenaar is nihil. In het specifieke verzorgingsgebied voor dit crematorium is sprake van een duidelijk onderaanbod die aan de hand van de lopende ontwikkelingen (zoals onderhavig plan) wordt ingelopen. Bovendien is ook de Duitse consument sterk georiënteerd op Nederlandse crematoria. Het beoogde crematorium speelt in op een specifieke behoefte aan kleinschaligheid en ongedwongenheid en biedt daarom slechts een crematie per dag aan.

Het feit dat in de huidige situatie reeds sprake is van een theoretisch overaanbod is geen belemmering in het kader van de Ladder. Vanuit de Ladder bezien is uitsluitend overcapaciteit die leegstand tot gevolg heeft relevant. Hier zal bij realisatie van het crematorium aan de Doesburgseweg 16 geen sprake van zijn. De crematievraag groeit de komende jaren immers harder dan het aanbod. Dit zal bovendien naar verwachting ook in de periode na 2030 het geval zijn. Bovendien is theoretische overcapaciteit alleen al uit praktische overwegingen noodzakelijk. Tot slot is om praktische redenen niet ingecalculeerd in hoeverre potentieel concurrerende crematoria capaciteit moeten reserveren voor het deel van hun verzorgingsgebied dat niet overlapt met Zevenaar. Indien dit wel gebeurt dan pakt de overcapaciteit aanmerkelijk lager uit.

4 Duurzame verstedelijking

Nu de behoefte is aangetoond dient volgens de richtlijnen van de Ladder voor duurzame verstedelijking te worden nagegaan of in deze behoefte wordt, of kan worden, voorzien in het bestaand stedelijk gebied.

4.1 Bestaand stedelijk gebied

Definitie

In lid twee van artikel 3.1.6. van het Besluit ruimtelijke ordening dient te worden gemotiveerd of de beoogde ontwikkeling plaatsvindt binnen het bestaand stedelijk gebied. In het kader van duurzaam ruimtegebruik wordt de behoefte waarin de ruimtelijke ontwikkeling voorziet bij voorkeur opgevangen in het bestaand stedelijk gebied. Dit kan door op lege plekken de ruimte 'in te vullen', een andere bestemming te geven aan een gebied, door herstructurering van bestaande terreinen of door transformatie van bestaande gebouwen of gebieden.

De definitie van het 'bestaand stedelijk gebied' is vastgelegd in artikel 1.1.1, lid 1 van het Bro en luidt als volgt: *bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur*".

De beoordeling of een locatie is gelegen binnen het bestaand stedelijk gebied hangt af de omstandigheden van het geval: enerzijds wordt gekeken naar de specifieke ligging, de feitelijke situatie en de aard van de omgeving. Anderzijds is ook het vigerend planologisch-regime van belang.

Beoordeling

De beoordeling of sprake is van een ontwikkeling die plaatsvindt binnen het bestaand stedelijk gebied kan in dit geval tweeledig worden uitgelegd. Enerzijds betreft het voor een groot deel, zeker daar de bebouwing van het crematorium is voorzien de herontwikkeling van een voormalig bedrijfsperceel. De omliggende onbebouwde (agrarische) gronden worden benut voor aanvullende doeleinden zoals een as-strooiveld en een columbarium, van fysieke uitbreiding van het bestaand stedelijk gebied is dus niet of nauwelijks sprake. Anderzijds kan worden gesteld dat de ontwikkeling plaatsvindt net buiten de grens van de bebouwde kom van Zevenaar. Voor de volledigheid wordt nagegaan in welke mate er alternatieve locaties op plaatsen die uitgesproken bestaand stedelijk gebied betreffen.

4.2 Motiveren uitbreiding bestaand stedelijk gebied

Als een stedelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied plaatsvindt, moet volgens artikel 3.1.6 lid 2 Bro gemotiveerd worden waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Daarbij spelen de beschikbaarheid en geschiktheid van locaties binnen bestaand stedelijk gebied een rol. In de 'Handreiking Ladder voor duurzame verstedelijking' van het Ministerie van I&W zijn argumenten opgenomen op basis waarvan kan worden gemotiveerd dat binnen bestaand stedelijk gebied geen mogelijkheden zijn voor de nieuwe stedelijke ontwikkeling:

1. kwalitatieve aspecten van de behoefte (denk bijvoorbeeld functies die om bepaalde redenen niet in het bestaand stedelijk gebied passen);
2. andere functies die ter plaatse al aanwezig zijn of volgens ruimtelijk beleid (zoals een structuurvisie) worden beoogd;
3. aanzienlijke investeringen die eerst nodig zijn voor de inbreidingsplaatsen, bijvoorbeeld vanwege milieuaspecten die zich voordoen op inbreidingslocaties.

Al deze argumenten zijn van toepassing op deze casus:

Kwalitatieve aspecten

Milieuzonering

Door de Afdeling is geoordeeld dat milieutechnische en archeologische belemmeringen een rol kunnen spelen in afweging bij afweging mogelijkheden bestaand stedelijk gebied⁵.

In Nederland wordt de VNG-brochure 'Handreiking Bedrijven en milieuzonering' gehanteerd voor het waarborgen van de ruimtelijke scheiding tussen gevoelige functies (zoals woningen) en milieubelastende functies. Een crematorium is conform de VNG-brochure een bedrijf in milieucategorie 3.2. Dit betekent dat in beginsel een richtafstand van 100 meter geldt tussen de activiteit en de gevoelige functies. De maatgevende hinder is geur, maar ook geluid, luchtkwaliteit en verkeershinder zijn belangrijke hinderfactoren.

Daarnaast is het aanleggen van een asbestemmingsterrein voor het verstrooien van de as alleen mogelijk op een groot oppervlak onbebouwd oppervlak. Dit in verband met de grafrust van minimaal 10 jaar en de eisen die daaraan gesteld worden in het kader van het milieu. Dit kan alleen indien er minder dan 90 verstrooiingen per jaar per hectare plaatsvinden. Dit brengt met zich mee dat de locatie van voldoende omvang moet zijn om zowel het crematorium met bijbehorende voorzieningen als het as-bestemmingsterrein te kunnen realiseren. Deze locaties zijn niet voorhanden op inbreidingslocaties en ook niet wenselijk vanwege gezondheidsfactoren.

Een locatie in de kern is hiermee uitgesloten. De enige overgebleven locaties zijn gelegen aan de rand van het bestaand stedelijk gebied of in het buitengebied.

Beschikbaarheid gronden en omgevingskwaliteiten

Crematoria zijn in de regel gesitueerd buiten reguliere woonwijken en centrumgebieden, juist vanwege bovenstaande kwalitatieve en milieuhygiënische redenen. De crematoria in de regio zijn gesitueerd aan de groene rand van de bebouwde kom, of in het buitengebied. Het is ingevolge jurisprudentie niet nodig eerst alle (mogelijke) inbreiding- en transformatiemogelijkheden te bebouwen voordat tot uitbreiding kan worden besloten indien de behoefte groter is dan de in bestaand stedelijk gebied aanwezige mogelijkheden⁶. De locatie-eisen voor de ontwikkeling van een crematorium volgens het concept van Haagen uitvaartverzorging zijn als volgt:

1. Respectvolle, sfeervolle en rustige omgeving.
2. Een gebouw van 1.300 m² voor het uitvaartcentrum, familieruimtes, hal/aula en de ovenruimte.

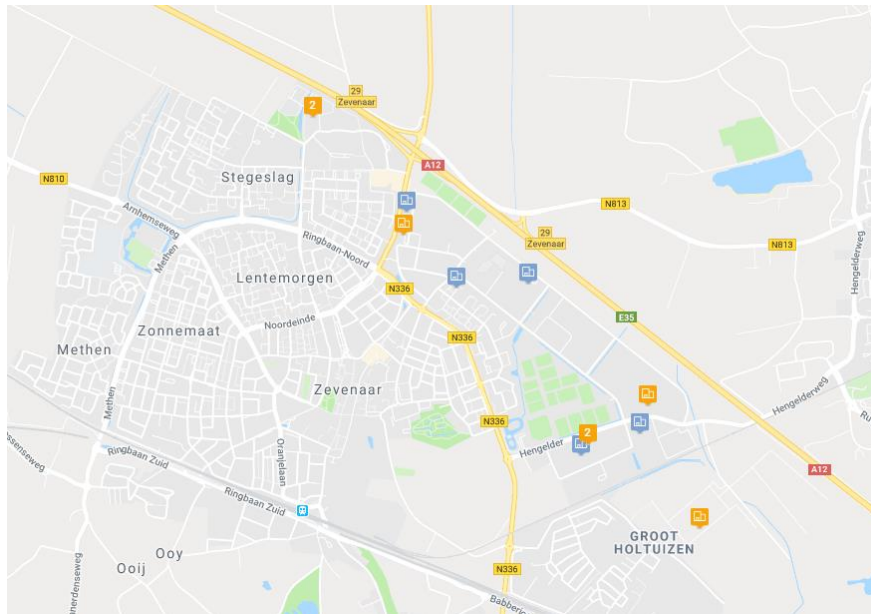
⁵ ABRvS 18 februari 2015; ECLI:NL:RVS:2015:487

⁶ ABRvS 5 februari 2014; ECLI:NL:RVS:2014:307

3. Voldoende ruimte rondom de bebouwing, onder meer vanwege het as-bestemmingsterrein en bijzetting-mogelijkheden.
4. Een locatie waar weinig overlast voor de omgeving te verwachten is.
5. Een goed bereikbare locatie met voldoende parkeermogelijkheid.

In Zevenaar zijn 10 locaties beschikbaar van voldoende grootte (vanaf 1.000 m²) die gelegen zijn op acceptabele afstand van woningen. Deze 'alternatieve' locaties in Zevenaar zijn uitsluitend gelegen op de bedrijventerreinen. Bedrijventerrein Hengelder. Dit is een regionaal / gemengd bedrijventerrein voor midden- en grootschalige bedrijven. Er zijn bedrijven toegestaan tot en met categorie 4. Op dit bedrijventerrein zijn verschillende typen bedrijven gevestigd: industrie, groothandel, bouwbedrijven, transport en volumieuze detailhandel in de vorm van meubelbedrijven en autobedrijven. Het crematorium, waar rust en respect de boventoon voert, past niet in deze dynamiek en de gemeentelijke visie voor dit bedrijventerrein. Bovendien leidt het crematorium tot ongewenste pieken in de verkeersintensiteit. Er zijn dus geen geschikte alternatieve locaties beschikbaar in Zevenaar binnen het bestaand stedelijk gebied.

Figuur 8: Beschikbare kavels vanaf 1.000 m² Zevenaar

Bron: Funda in Business, peildatum 6-2-2019

Van een complete nieuwvestiging is overigens aan de Doesburgseweg 16 geen sprake. Het gaat overwegend om een bestaand bedrijfs-/nutsperceel dat zal worden gesaneerd. Bij nieuwbouw van het crematorium wordt rekening gehouden met een zorgvuldige landschappelijke inpassing.

4.3 Conclusie

Er zijn geen geschikte locaties gelegen binnen het bestaand stedelijk gebied om in de kwantitatieve en kwalitatieve crematiebehoefte te voorzien. Voor zover het perceel aan de Doesburgseweg 16 nog geen bestaand stedelijk gebied betreft, is dit gelet op de omgevingsaspecten en bereikbaarheid de meest geschikte locatie.

5 Conclusie

In dit onderzoek is nagegaan of de ontwikkeling van een crematorium aan de Doesburgseweg 16 in Zevenaar. De onderbouwing van de Ladder vindt plaats aan de hand van de onderstaande hoofd- en deelvragen:

Wat is de crematiebehoefte waarin het beoogde crematorium ter plaatse van Doesburgseweg 16 voorziet en in hoeverre is de deze behoefte op te vangen binnen het bestaand stedelijk gebied?

Deelvragen:

1. Wat is de afbakening van het verzorgingsgebied?
2. Wat zijn de lokale en regionale vraag- en aanbod verhoudingen?
3. Wat is de kwantitatieve en kwalitatieve crematiebehoefte in het relevante verzorgingsgebied?
4. In hoeverre kan de crematiebehoefte worden voorzien op locaties gelegen in het bestaand stedelijk gebied?

Het verwachte verzorgingsgebied van het crematorium is een afstand van circa 15 kilometer, het relevante marktgebied bedraagt (door overlap van vestigingen) 30 kilometer vanaf de planlocatie. In kwalitatief opzicht voorziet het beoogde crematorium in een duidelijke behoefte aan kleinschaligheid in een rustieke en sfeervolle omgeving. In kwantitatief opzicht is er voldoende marktruimte voor een extra vestiging zonder dat dit leidt tot onaanvaardbare leegstand. Zeker in het primaire verzorgingsgebied is er onvoldoende dekking van crematoria c.q. overcapaciteit. Hoewel er in het marktgebied reeds een theoretische overaanbod is, vormt dit geen belemmering. Ten eerste is de werkelijke bezettingsgraad van crematoria beduidend lager dan hetgeen theoretisch mogelijk is. Daarnaast is de uitvaartbranche vraaggestuurd. Kwalitatief goed aanbod komt daardoor bovendrijven. Bovendien is het gelet op de structurele groei van het crematieaandeel aannemelijk dat de behoefte na 2030 blijft groeien. De capaciteit die wordt toegevoegd met het crematorium aan de Doesburgseweg is derhalve verantwoord.

Voor zover het perceel aan de Doesburgseweg 16 nog geen bestaand stedelijk gebied betreft, is dit gelet op de omgevingsaspecten en bereikbaarheid de meest geschikte locatie. Inpassing in het bestaand stedelijk gebied wordt namelijk belemmerd door milieutechnische aspecten en de specifieke locatie-eisen van een crematorium. Doordat de ontwikkeling plaatsvindt aan de rand van de bestaande dorpskern van Zevenaar op een voormalig bedrijfsp perceel kan worden geconcludeerd dat het principe van zorgvuldig ruimtegebruik wordt toegepast.

Dit leidt tot de conclusie dat de ontwikkeling van het crematorium ter plaatse van de Doesburgseweg 16 voldoet aan de Ladder voor duurzame verstedelijking.

Bronnenlijst

- Landelijke vereniging voor Crematoria (LVC)
- CBS Statline, Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Funda in Business
- Volksgezondheidszorg.info
- Uitvaart Branchemonitor, Stand van de uitvaarbranche 2017
- Information und Technik Nordrhen-Westfalen
- Bevolkingsprognose 2017 provincie Noord-Brabant
- Woningmarktmonitor provincie Gelderland

Bijlage 1: Indexcijfer sterftepromillage ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Crematorium (gemeente)	Relatief sterftecijfer
Zevenaar	97
Montferland	98
Doetinchem	100
Oude IJsselstreek	110
Oost Gelre	109
Bronckhorst	88
Zutphen	104
Voorst	91
Apeldoorn	103
Westervoort	109
Arnhem	114
Duiven	90
Brummen	92
Ede	91
Wageningen	120
Overbetuwe	92
Aalten	96
Lingewaard	93
Beuningen	90
Doesburg	104
Renkum	99
Lochem	95
Wijchen	98
Rijnwaarden	122
Nijmegen	106
Neder-Betuwe	102
Heumen	84
Rozendaal	58
Rheden	100
Cuijk	101
Mook en Middelaar	66
Boxmeer	90
Druten	93
Berkelland	89
Gennep	108
Berg en Dal	114
Marktgebied Duitsland	111
Totaal	98

Bijlage 2: Bevolkingsprognose 2020-2030 binnen het verzorgingsgebied

Crematorium (gemeente)	Aantal inwoners 2018	Aantal inwoners 2020	Aantal inwoners 2025	Aantal inwoners 2030
Zevenaar	32379	32.823	33.389	34.010
Montferland	35316	34.899	34.629	34.533
Doetinchem	57068	56.941	56.512	55.538
Oude IJsselstreek	39635	39.639	40.038	38.246
Oost Gelre	2310	2.290	2.259	2.241
Bronckhorst	36410	35.541	35.036	34.350
Zutphen	47340	47.028	45.940	45.254
Voorst	5260	5.324	5.446	5.525
Apeldoorn	69165	69.401	69.847	69.733
Westervoort	14991	14.706	14.320	14.036
Arnhem	155699	157.102	161.700	165.141
Duiven	25398	24.825	23.902	23.358
Brummen	20843	20.911	20.799	20.407
Ede	27015	27.431	28.490	29.525
Wageningen	32010	33.192	34.273	35.146
Overbetuwe	47455	48.185	48.358	48.674
Aalten	8975	8.855	8.729	8.563
Lingewaard	46182	45.952	45.851	46.375
Beuningen	25385	24.773	24.828	24.828
Doesburg	11341	11.127	10.867	10.627
Renkum	31391	31.331	31.107	31.099
Lochem	10455	10.468	10.416	10.392
Wijchen	33980	33.815	33.140	32.705
Rijnwaarden	10852	10.790	10.593	10.367
Nijmegen	173557	176.623	182.236	185.424
Neder-Betuwe	3775	3.755	3.778	3.792
Heumen	15695	15.328	15.091	15.016
Rozendaal	1498	1.410	1.380	1.346
Rheden	43645	44.335	44.621	44.539
Cuijk	21455	21.580	21.792	21.960
Mook en Middelaar	7775	7.607	7.707	7.707
Boxmeer	2305	2.303	2.301	2.311
Druten	1750	1.735	1.739	1.749
Berkelland	6510	6.454	6.218	5.978
Gennep	15005	15.135	14.959	14.783
Berg en Dal	34764	34.561	34.248	34.006
Marktgebied Duitsland	190.467	188.209	188.585	188.273
Totaal	1.345056	1.346.384	1.355.125	1.357.557

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. +31 (0)6 20704204
E. wout.berkers@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2019

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.